

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

313 – 982 / 21

Београд

ДМ

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 32654 датум 30.11.2021.

Поступајући по притужби Синдиката образовања Србије, Одбор Јабланичког округа, улица Јанка Веселиновића бр. 2/6, Лесковац, Заштитник грађана, на основу члана 138. став 1. Устава Републике Србије¹ и члана 24. став 2. Закона о Заштитнику грађана², Министарству просвете, науке и технолошког развоја, упућује следеће

МИШЉЕЊЕ

Потребно је да Министарство просвете, науке и технолошког развоја, општим правним актом, пропише ко сачињава листу запослених за чијим радом је престала потреба, применом критеријума прописаних чланом 34. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика³ (у даљем тексту: Посебан колективни уговор) те уколико наведену листу сачињава комисија коју у смислу члана 36. Посебног колективног уговора именује орган управљања установе на предлог синдиката и која директору образовне установе даје предлог запосленог за чијим радом је престала потреба, потребно је да уреди њен састав, број чланова, начин одлучивања, као и друга питања значајна за правилно бодовање запослених за чијим радом је престала потреба.

Потребно је да Министарство просвете, науке и технолошког развоја у року од 60 дана од дана пријема овог акта, обавести Заштитника грађана о мишљењу, односно о томе да ли је усвојило ово мишљење и које је радње предузело.

Разлози

Заштитник грађана је примио притужбу Синдиката образовања Србије, Одбор Јабланичког округа, на рад Министарства просвете, науке и технолошког развоја. У притужби је наведено да школе, неправилно и незаконито примењују чланове 34-36. Посебног колективног уговора, чија примена доводи до повреде и угрожавања права запослених, услед чега регуларност спровођења поступка бодовања запослених, као и одлука послодавца о утврђивању статуса запослених за чијим радом је престала потреба, остају без контроле и надзора од стране инспекцијских органа. Поводом наведеног, подносилац притужбе се обратио Министарству просвете, науке и технолошког развоја, које му је одговорило да врши надзор само над

¹ („Службени гласник РС”, бр. 98/06)

² („Службени гласник РС”, бр. 79/2005 и 54/2007)

³ („Службени гласник РС”, бр.21/2015 и 92/2020)

поступком преузимања запослених са листе запослених за чијим радом је престала потреба и да је чланом 36. Посебног колективног уговора прописано да решење којим се утврђује да је престала потреба за радом запосленог, доноси директор на основу предлога комисије, коју именује орган управљања на предлог синдиката. Подносилац притужбе је указао да сваке школске године на листама запослених за чијим радом је делимично или потпуно престала потреба, за подручје ШУ Лесковац, буде преко три стотине евидентираних статуса запослених.

Ради утврђивања притужбених навода, као и других чињеница, значајних за заштиту права запослених у основним и средњим школама и домовима ученика, Заштитник грађана је Министарству просвете, науке и технолошког развоја, упутио акт сарадње, дел.бр.16996 од 23.06.2021.године. Поред навода притужбе, Заштитник грађана је нарочито имао у виду чињеницу да Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, није прецизирано ко, применом критеријума прописаних чланом 34. наведеног Посебног колективног уговора, сачињава листу запослених за чијим радом је престала потреба, њен састав, број чланова и начин одлучивања.

Према примљеном изјашњењу Министарства просвете, науке и технолошког развоја број: 07-00-006748/2021-02 од 13.07.2021.године, (у даљем тексту: Министарство), надзор од стране Просветне инспекције Министарства, врши се само над поступком преузимања запослених у смислу чл. 152. и 153. Закона о основама система образовања и васпитања и чл. 5. и 6. Посебног колективног уговора.

Министарство је у свом изјашњењу, навело да ранг листу запослених за чијим ангажовањем је престала потреба, утврђује комисија, коју именује орган управљања (школски одбор) на предлог синдиката и да у законским и подзаконским актима није прецизиран састав комисије, те да Министарство сматра да се усаглашавањем заинтересованих страна (синдиката и школског одбора), приликом доношења одлуке о саставу комисије, доприноси најбољем решењу.

У изјашњењу се даље наводи да решење о проглашењу радника за чијим је радом престала потреба, доноси директор школе и да су у цео процес укључени представници синдиката, који су, како се наводи, изабрани заступници запослених.

Министарство је уз изјашњење, Заштитнику грађана доставило копију Стручног упутства за поступање приликом ангажовања запослених у установама образовања и васпитања у школској 2020/2021 години, број: 153-03-11/2020-01, којим је министар просвете науке и технолошког развоја, формирао Посебну радну групу за праћење ангажовања запослених у установама образовања и васпитања и којим је дато упутство у погледу поступка преузимања запослених, редослед преузимања, прописаних законским и подзаконским актима, као и упутство за рад радних подгрупа на нивоу школске управе и директора школа.

Наводи Министарства да листу запослених за чијим радом је престала потреба, утврђује комисија која директору установе, предлаже запосленог за чијим радом је престала потреба, јасно указују да поред тога што законским и подзаконским актима, није прецизирано да наведену листу, сачињава иста комисија, односно комисија која на основу сачињене листе, даје директору предлог лица за чијим радом је престала потреба, то није прописан ни њен састав, број чланова и начин одлучивања.

***

Приликом давања мишљења, Заштитник грађана се руководи одредбама Устава Републике Србије, Закона о основама система образовања и васпитања⁴ и одредбама Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика.

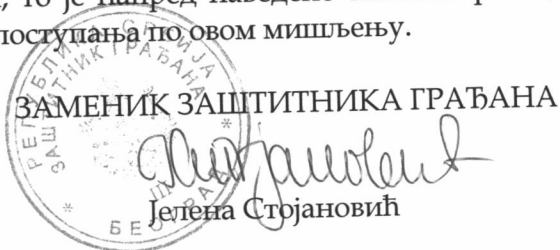
Посебним колективним уговором није прецизирано ко сачињава листу запослених за чијим радом је престала потреба, применом критеријума прописаних чланом 34. наведеног Посебног колективног уговора, па је потребно да Министарство пропише или прецизира ко врши те послове. Уколико листу сачињава комисија, коју именује орган управљања установе на предлог синдиката у смислу члана 36. Посебног колективног уговора, потребно је да уреди њен састав, број чланова, начин одлучивања, као и друга питања значајна за правилно бодовање запослених за чијим радом је престала потреба.

Заштитник грађана је мишљења да се оваквим непотпуним и нејасним одредбама Посебног колективног уговора о раду комисије, ствара сумња у регуларност самог поступка бодовања запослених и сачињавања ранг листе, чему посебно доприноси чињеница да Посебним колективним уговором није прописано да запослени има право приговора на сачињену листу, те у случају доношења решења директора о престанку потребе за радом запосленог, запосленом стоји на располагању, само могућност изјављивања жалбе против решења, у смислу члана 168. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања, а касније и могућност покретања управног спора, што одуговлачи поступак доказивања евентуалне незаконитости или неправилности целог поступка утврђивања запосленог за чијим радом је престала потреба.

С тога, како би се успоставила правна ваљаност поступка бодовања запослених у поступку утврђивања запосленог за чијим радом је престала потреба и како би се успоставило јединствено решење, важеће за све основне и средње школе и домове ученика, неопходно је уредити питање о томе ко сачињава листу, као и број, састав и начин одлучивања комисије коју у смислу члана 36. Посебног колективног уговора именује орган управљања установе на предлог синдиката и која директору образовне установе даје предлог запосленог за чијим радом је престала потреба.

С обзиром да је чланом 1. став 2. Закона о Заштитнику грађана, прописано да се Заштитник грађана стара о заштити и унапређењу људских и мањинских слобода и права, а чланом 24. став 2. прописано је да поред права на покретање и вођење поступка, Заштитник грађана има право да пружањем добрих услуга, посредовањем и давањем савета и мишљења о питањима из своје надлежности, делује превентивно, у циљу унапређења рада органа управе и унапређења заштите људских слобода и права, то Заштитник грађана упућује ово мишљење Министарству просвете, науке и технолошког развоја.

Како је чланом 21. став 1. Закона о Заштитнику грађана је прописано да органи управе имају обавезу да сарађују са Заштитником грађана и да му омогуће приступ просторијама и ставе на располагање све податке којима располажу, а који су од значаја за поступак који води, односно за остварење циља његовог превентивног деловања, без обзира на степен њихове тајности, осим када је то у супротности са законом, то је напред наведено Министарство, потребно да обавести Заштитника грађана о исходу поступања по овом мишљењу.

ЗАМЕНИК ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

 Јелена Стојановић

⁴ („Службени гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018, 10/2019, 27/2018 и 6/2020)